

Yumuşak Güç Aracı Olarak Spor: Uluslararası Başarı İçin Antrenman ve Performans Politikaları

Canan Kışlalıoğlu¹

Büşra Çetin²

Özet

Küreselleşme süreciyle birlikte spor, devletlerin uluslararası sistemde görünürlük kazanması, ulusal imajlarını güçlendirmesi ve uluslararası etkileşim alanlarını genişletmesi açısından stratejik bir politika alanına dönüşmüştür. Uluslararası sportif başarılar, ülkelerin küresel ölçekte tanınırlığını artırmakta ve diplomatik ilişkilerde doğrudan siyasal araçlar dışında etkili olabilen bir yumuşak güç unsuru olarak işlev görmektedir. Bu nedenle spor, günümüzde kültürel temsil, ulusal prestij ve uluslararası marka değeri üretiminde önemli bir rol üstlenmektedir.

Uluslararası başarı elde edilmesi ise kısa vadeli performans sonuçlarından çok, uzun vadeli planlamaya dayalı spor politikaları, bilimsel temellere dayanan antrenman yaklaşımları ve sürdürülebilir sporcu yetiştirme sistemleriyle ilişkilidir. Spor bilimi uygulamaları, performans analizleri ve kurumsal yönetim anlayışı, elit sporcu gelişiminin sürekliliğini sağlayarak ülkelerin uluslararası rekabet ortamındaki konumunu güçlendirmektedir. Bu süreçte antrenman ve performans politikaları, sportif başarının tesadüfi olmaktan çıkartılıp sistematik biçimde üretilmesini mümkün kılmaktadır.

Tüm bunlardan hareketle mevcut bölüm kapsamında sonuç olarak sporun, uluslararası başarı üretiminin ötesinde, devletlerin yumuşak güç kapasitesini artıran ve küresel rekabet ortamında konumlarını destekleyen çok boyutlu bir politika alanı olduğu, bu nedenle sürdürülebilir başarı hedefleyen ülkeler açısından antrenman ve performans politikalarının bilimsel, planlı ve uzun vadeli bir perspektifle yapılandırılması stratejik önem taşıdığı ifade edilebilir.

- 1 Dr. Öğr. Üyesi, Bitlis Eren Üniversitesi, İdari Bilimler Fakültesi, canankisalioglu@yahoo.com, 0000-0003-0388-246X
- 2 Dr. Öğr. Üyesi, Bitlis Eren Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, cetinbsr87@gmail.com, 0000-0002-1891-7808

Yumuşak Güç Kavramı ve Sporun Uluslararası İlişkilerdeki Yeri

Uluslararası ilişkiler literatüründe güç kavramı, devletlerin ve diğer uluslararası aktörlerin davranışlarını etkileme kapasitesi çerçevesinde ele alınmaktadır. Soğuk Savaş sonrası dönemde güç anlayışının dönüşümüyle birlikte, askeri ve ekonomik kapasiteye dayanan sert güç yaklaşımlarının yanında cazibe ve ikna unsurlarına dayalı etki biçimleri de tartışılmaya başlanmıştır. Bu bağlamda Joseph S. Nye tarafından geliştirilen yumuşak güç kavramı, bir aktörün başkalarını zorlayıcı araçlar kullanmaksızın, kültürel çekicilik, siyasi değerler ve dış politika uygulamaları aracılığıyla etkileyebilme kapasitesini ifade etmektedir (Nye ve Power, 2004).

Yumuşak güç yaklaşımı, uluslararası ilişkilerde algı yönetimi, imaj oluşturma ve kültürel etkileşim süreçlerini daha görünür hâle getirmiştir. Bu çerçevede spor, devletlerin uluslararası alanda olumlu imaj oluşturma, kültürel tanıtım sağlama ve diplomatik ilişkileri geliştirme stratejilerinde önemli bir araç olarak değerlendirilmektedir. Spor organizasyonları, geniş kitlelere ulaşabilme kapasitesi sayesinde uluslararası kamuoyunda güçlü bir görünürlük oluşturmakta ve ülkelerin kültürel temsiline katkı sunmaktadır (Grix ve Houlihan, 2014).

Sporun uluslararası ilişkilerdeki rolü çoğunlukla spor diplomasisi kavramı üzerinden ele alınmaktadır. Spor diplomasisi, ülkelerin spor etkinlikleri ve organizasyonları aracılığıyla diplomatik ilişkileri geliştirme ve uluslararası iş birliği ortamı oluşturma çabalarını kapsamaktadır. Spor faaliyetleri, siyasi gerilimlerin yoğun olduğu dönemlerde dahi diyalog kanallarının açık kalmasına katkı sağlayabilmekte ve toplumlar arası etkileşim için alternatif bir iletişim zemini oluşturabilmektedir (Murray, 2012).

Mega spor organizasyonlarının ev sahipliği süreçleri de yumuşak güç stratejilerinin önemli bir parçası olarak görülmektedir. Bu tür organizasyonlar aracılığıyla devletler, modern altyapılarını, kültürel değerlerini ve toplumsal dinamizmelerini uluslararası kamuoyuna sunma imkânı elde etmektedir. Bununla birlikte, spor etkinliklerinin beklenen diplomatik ve imaj kazanımlarını her zaman üretmediği, ekonomik ve politik tartışmaları da beraberinde getirebildiği literatürde vurgulanmaktadır (Levermore, 2008).

Ulusal Spor Başarısının Diplomatik ve Politik Etki Üretme Kapasitesi

Uluslararası ilişkiler literatüründe spor, devletlerin küresel ölçekte görünürlük kazanmasında ve ulusal imajın uluslararası kamuoyunda şekillenmesinde etkili bir unsur olarak değerlendirilmektedir. Uluslararası organizasyonlarda elde edilen sportif başarılar, ülkelerin ekonomik, kültürel

ve toplumsal gelişmişlik düzeylerinin sembolik temsilleri olarak algılanmakta ve bu durum devletlerin uluslararası konumlanışını ve algısal prestijini dolaylı biçimde etkileyebilmektedir. Spor başarıları bu nedenle kamu diplomasisi ve dış politika araçlarının tamamlayıcı bir bileşeni olarak incelenmektedir (Allison, 2004; Horne ve Manzenreiter, 2006).

Yumuşak güç yaklaşımı bağlamında değerlendirildiğinde, spor başarılarının uluslararası algı üretim süreçlerinde önemli bir rol üstlendiği görülmektedir. Bu çerçevede kavramsal zemini oluşturan çalışmalarıyla öne çıkan Joseph S. Nye, bir ülkenin kültürel çekiciliği ve değer üretme kapasitesi sayesinde uluslararası alanda etki oluşturabileceğini ifade etmektedir. Spor alanındaki başarılar da bu çekicilik unsurlarının görünürlük kazanmasını sağlamakta ve ulusal kimliğin küresel düzlemde temsil edilmesine katkı sunmaktadır (Nye ve Power, 2004).

Sporun uluslararası ilişkilerdeki politik işlevini inceleyen çalışmalar, sportif rekabetin uluslararası sistemde sembolik bir temsil alanı oluşturduğunu ortaya koymaktadır. Bu bağlamda sporun politik ve diplomatik boyutunu analiz eden Victor D. Cha, spor karşılaşmalarının ülkeler arası rekabeti yansıtan sembolik alanlar oluşturduğu kadar, gerilim dönemlerinde diplomatik temaslara zemin hazırlayabildiğini de vurgulamaktadır. Sportif başarılar bu nedenle ulusal prestij üretiminin yanı sıra uluslararası iletişim kanallarının açık tutulmasına da katkı sağlayabilmektedir (Cha, 2008).

Spor politikaları ve mega organizasyonlar üzerine yapılan araştırmalar ise, sportif başarıların sürdürülebilir diplomatik etki oluşturabilmesinin planlı spor yönetimi ve uluslararası temsil stratejileriyle bağlantılı olduğunu göstermektedir. Bu konuda önemli katkılar sunan Barrie Houlihan, devletlerin spor politikalarını ulusal kimlik inşası ve uluslararası tanıtım stratejilerinin bir parçası hâline getirdiklerini belirtmektedir. Ancak literatürde, sportif başarıların tek başına kalıcı diplomatik kazanımlar üretmediği, bu başarıların kültürel ve politik temsil süreçleriyle desteklenmesi gerektiği ifade eden araştırmaların yer aldığı görülmektedir. (Grix ve Houlihan, 2014; Murray, 2012). Bu çerçevede ulusal spor başarıları, uluslararası ilişkilerde doğrudan politik güç üretiminden ziyade, sembolik prestij, görünürlük ve algı yönetimi mekanizmaları aracılığıyla diplomatik etki oluşturma kapasitesine sahip olduğu ifade edilebilir.

Devletlerin Uluslararası Başarı İçin Antrenman ve Sporcu Yetiştirme Politikaları

Uluslararası spor rekabetinin giderek yoğunlaşması, devletlerin elit sporcu yetiştirme ve performans geliştirme politikalarına stratejik önem atfetmesine yol açmıştır. Günümüzde uluslararası başarı, sportif performansın ötesinde

ulusal prestij, uluslararası görünürlük ve kamu diplomasisi süreçleriyle ilişkilendirildiğinden, birçok ülke sporcu yetiştirme sistemlerini planlı kamu politikaları aracılığıyla yapılandırmaktadır. Bu doğrultuda spor politikaları, uzun vadeli sporcu gelişimi, bilimsel antrenman yöntemleri, altyapı yatırımları ve kurumsal spor yönetimi unsurlarını kapsayan bütüncül bir yapıya dönüşmektedir (De Bosscher, De Knop, Van Bottenburg ve Shibli, 2006).

Elit sporcu yetiştirme sistemlerine yönelik karşılaştırmalı çalışmalar, uluslararası başarı elde eden ülkelerin planlı ve sürdürülebilir spor politikaları geliştirdiklerini ortaya koymaktadır. Bu kapsamda spor politikalarını analiz eden önemli araştırmacılarından Barrie Houlihan, devlet destekli performans sistemlerinin uluslararası başarı üretiminde belirleyici bir rol üstlendiğini belirtmektedir. Bu yaklaşıma göre elit sporcu yetiştirme süreçleri; yetenek seçimi, antrenman bilimleri, sporcu destek mekanizmaları ve uluslararası rekabet deneyimi gibi çok boyutlu faktörlerin eşgüdümüyle şekillenmektedir (Houlihan ve Green, 2007).

Benzer biçimde elit spor politikalarının uluslararası başarıyla ilişkisini inceleyen Mick Green, ülkelerin spor başarılarının rastlantısal biçimde ortaya çıkmadığını, aksine sistematik sporcu geliştirme programları ve performans odaklı kamu yatırımlarının sonucu olduğunu vurgulamaktadır. Bu bağlamda sporcu yetiştirme politikaları, erken yaşta yetenek keşfi, spor eğitim merkezleri, antrenör eğitimi ve bilimsel performans takibi gibi unsurlar üzerinden yapılandırılmaktadır (Green ve Houlihan, 2005).

Uluslararası literatürde ayrıca spor başarısının sürdürülebilirliği açısından sporcu refahı, eğitim olanakları ve kariyer sonrası destek programlarının da önem taşıdığı belirtilmektedir. Sporcuların psikolojik destek, akademik eğitim ve sosyal güvence olanaklarına erişimi, performans sürekliliğini destekleyen önemli unsurlar arasında değerlendirilmektedir. Bu nedenle gelişmiş spor politikalarına sahip ülkelerde sporcu yetiştirme sistemleri, performans hedeflerinin yanı sıra sporcuların sosyal ve kişisel gelişimini de kapsayan bir çerçevede ele alınmaktadır (Oakley ve Green, 2001).

Elit Sporcu Geliştirme Modelleri ve Sporda Performans Sistemlerinin Politik Boyutu

Uluslararası spor ortamında rekabet düzeyinin yükselmesi, ülkelerin elit sporcu yetiştirme yaklaşımlarını daha sistemli ve uzun vadeli politikalar çerçevesinde yapılandırmalarına yol açmıştır. Günümüzde uluslararası başarı, ulusal prestij, kültürel temsil ve küresel görünürlük süreçleriyle ilişkilendirildiğinden, sporcu geliştirme sistemleri birçok ülkede kamu politikalarının stratejik bileşenlerinden biri hâline gelmiştir. Bu çerçevede

performans sporuna yönelik yaklaşımlar, sporcu gelişim sürecini çocukluk döneminden elit düzeye kadar uzanan çok aşamalı bir yapı içerisinde ele almaktadır.

Sporcu gelişim modelleri üzerine yapılan çalışmalar, elit performansın ani biçimde ortaya çıkmadığını, uzun süreli planlama ve yapılandırılmış gelişim süreçlerinin sonucu olduğunu göstermektedir. Bu alandaki önemli yaklaşımlardan biri, Istvan Balyi tarafından geliştirilen Uzun Vadeli Sporcu Gelişim Modeli'dir. Bu modele göre sporcu gelişimi, yaşa ve biyolojik olgunlaşmaya uygun antrenman süreçleriyle desteklenmeli; erken uzmanlaşma yerine kademeli beceri gelişimi esas alınmalıdır. Böylece hem performans sürekliliği sağlanmakta hem de sporcu tükenmişliği ve sakatlık riskleri azaltılmaktadır (Balyi ve Hamilton, 2004).

Benzer biçimde sporcu gelişiminde çevresel ve sosyal faktörlerin rolünü inceleyen Jean Côté, elit sporcuların gelişim sürecinde aile, antrenör ve spor ortamının belirleyici olduğunu ortaya koymuştur. Côté'nin geliştirdiği gelişim modeli, erken dönemde çoklu spor deneyiminin uzun vadede daha sağlıklı performans gelişimine katkı sağladığını göstermektedir. Bu yaklaşım, elit sporcu yetiştirmenin yalnızca yoğun antrenmanla sınırlı olmadığını, sosyal ve psikolojik destek mekanizmalarının da performans sistemlerinin parçası olması gerektiğini ortaya koymaktadır (Côté, Baker ve Abernethy, 2007).

Performans gelişiminde bireysel uzmanlaşma süreçlerine odaklanan çalışmalar ise elit başarı ile bilinçli ve sistematik çalışma arasındaki ilişkiye dikkat çekmektedir. Bu alandaki öncü araştırmacılardan K. Anders Ericsson, elit performansın uzun süreli, planlı ve geri bildirim temelli antrenman süreçleriyle geliştiğini vurgulamaktadır. Ericsson'ın bilinçli pratik yaklaşımı, performans sistemlerinin bilimsel antrenman planlaması ve uzman antrenör desteğiyle yürütülmesinin gerekliliğini ortaya koymaktadır (Ericsson, Krampe ve Tesch-Römer, 1993).

Spor yönetimi literatüründe elit spor başarısının politik boyutu da giderek daha fazla incelenmektedir. Spor politikaları üzerine yapılan çalışmalar, devletlerin sporcu yetiştirme sistemlerini ulusal temsil stratejilerinin bir parçası hâline getirdiklerini göstermektedir. Bu çerçevede performans sistemleri, tesis yatırımları, antrenör eğitimi, bilimsel destek ve sporcu refah programlarının bütünleşik biçimde planlanmasını gerektirmektedir. Sporcu yetiştirme süreçlerini inceleyen araştırmalar, sürdürülebilir uluslararası başarının merkeziyetçi yönetim modelleri ile yerel spor altyapılarının dengeli biçimde geliştirilmesine bağlı olduğunu göstermektedir (Sotiriadou, Shilbury ve Quick, 2008).

Uluslararası Spor Organizasyonlarının Küresel Güç Rekabetindeki Konumu ve Sporcu Performansı

Küreselleşme süreciyle birlikte spor, uluslararası ilişkilerde kültürel, ekonomik ve politik etkileşim alanlarından biri hâline gelmiştir. Özellikle büyük ölçekli uluslararası spor organizasyonları, devletlerin küresel görünürlüklerini artırmalarına ve uluslararası kamuoyundaki konumlarını güçlendirmelerine olanak sağlayan önemli platformlar olarak değerlendirilmektedir. Bu organizasyonlar aracılığıyla ülkeler, ekonomik kapasite, teknolojik gelişmişlik ve kültürel temsil unsurlarını küresel ölçekte sergileme fırsatı elde etmekte; bu durum sporun küresel güç rekabetinin sembolik alanlarından biri hâline gelmesine yol açmaktadır (Roche, 2000).

Bilindiği üzere olimpiyat oyunları, spor dünyasının en popüler ve en prestijli etkinliklerinden birisidir (Duman ve Bulut, 2024). Organizasyonun yönetimi ve düzenlenmesi International Olympic Committee tarafından yürütülmekte ve etkinlik, küresel ölçekte milyarlarca izleyiciye ulaşan bir medya görünürlüğü üretmektedir. Olimpiyatlar, ev sahibi ülkeler açısından ulusal kimlik, ekonomik gelişmişlik ve toplumsal dinamizmin uluslararası kamuoyuna sunulduğu bir vitrin işlevi görmektedir (Tomlinson ve Young, 2006).

Benzer biçimde FIFA World Cup organizasyonu da küresel spor ekonomisi ve uluslararası güç rekabeti bağlamında önemli bir konuma sahiptir. Turnuva, FIFA tarafından düzenlenmekte ve dünya genelinde en geniş izleyici kitlesine ulaşan spor etkinliklerinden biri olarak kabul edilmektedir. Dünya Kupası gibi organizasyonlar, devletlerin küresel imajlarını güçlendirme, turizm gelirlerini artırma ve uluslararası yatırımları çekme hedefleriyle doğrudan ilişkilendirilmektedir (Cornelissen, 2010).

Uluslararası spor organizasyonlarının politik etkileri, sporcu performansı ile de doğrudan ilişkilidir. Uluslararası başarı elde eden sporcular, ülkelerinin küresel temsiline katkı sağlayan sembolik figürlere dönüşmekte ve ulusal prestij üretiminde önemli rol üstlenmektedir. Sporcu performansının uluslararası arenada elde ettiği başarı, ülkelerin spor politikalarının etkinliği kadar bilimsel antrenman sistemleri, sporcu destek mekanizmaları ve performans yönetimi yaklaşımlarıyla da ilişkilendirilmektedir. Bu nedenle birçok ülke, uluslararası organizasyonlarda rekabet edebilecek sporcular yetiştirmek amacıyla performans odaklı sporcu geliştirme sistemlerine yatırım yapmaktadır (Giulianotti, 2015). Öte yandan literatürde uluslararası spor organizasyonlarının her zaman beklenen ekonomik ve diplomatik kazanımları üretmediği de vurgulanmaktadır. Organizasyonların maliyetleri, altyapı yatırımlarının sürdürülebilirliği ve sosyal etkileri kimi zaman tartışma konusu hâline gelmekte; bu durum spor

organizasyonlarının politik ve ekonomik sonuçlarının çok boyutlu biçimde değerlendirilmesini gerektirmektedir (Cornelissen, 2010).

Spor Başarısı, Medya Görünürlüğü ile Uluslararası-Ulusal Marka Değeri Oluşturma

Küresel iletişim ağlarının gelişmesiyle birlikte spor başarıları, ülkelerin uluslararası imajlarının şekillenmesinde ve ulusal marka değerlerinin oluşturulmasında önemli bir araç hâline gelmiştir. Uluslararası spor organizasyonlarında elde edilen başarılar, medya aracılığıyla küresel ölçekte görünürlük kazanmakta ve bu süreç ülkelerin kültürel, ekonomik ve sosyal temsiline yönelik algıları doğrudan etkileyebilmektedir.

Ulus markalaşması alanındaki çalışmalarıyla tanınan Simon Anholt, ülkelerin uluslararası algısının turizm, kültür, ekonomi ve spor başarıları gibi çok boyutlu unsurlar üzerinden şekillendiğini belirtmektedir. Anholt'a göre uluslararası kamuoyunda olumlu algı oluşturabilen ülkeler, yatırım, turizm ve kültürel etkileşim alanlarında daha güçlü bir konum elde edebilmektedir. Spor başarıları ise bu algı üretim sürecinde yüksek görünürlük sağlayan araçlardan biri olarak öne çıkmaktadır (Anholt, 2007).

Uluslararası spor organizasyonları medya görünürlüğünün en yoğun yaşandığı platformlar arasında yer almaktadır. Özellikle International Olympic Committee tarafından düzenlenen Olimpiyat organizasyonları ile FIFA tarafından yürütülen Dünya Kupası turnuvaları, küresel ölçekte milyarlarca izleyiciye ulaşmakta ve ülkelerin uluslararası temsil gücünü önemli ölçüde artırmaktadır. Bu organizasyonlarda elde edilen sportif başarılar, medya aracılığıyla sürekli yeniden üretilmekte ve ulusal kimlik anlatısının küresel dolaşıma girmesine katkı sağlamaktadır (Billings, Hardin ve Brown, 2014).

Spor ve medya ilişkisini ele alan çalışmalar, spor yayıncılığının ulusal başarı anlatılarını güçlendirdiğini ve sporcuların uluslararası marka figürlerine dönüşebildiğini ortaya koymaktadır. Sporcuların medya aracılığıyla küresel ölçekte tanınır hâle gelmesi, ülkelerin kültürel temsiline katkı sağlamakta ve ulusal markalaşma süreçlerine dolaylı ekonomik kazanımlar üretebilmektedir. Bu durum spor endüstrisi, reklam sektörü ve turizm faaliyetleriyle doğrudan bağlantılı bir yapı oluşturmaktadır (Hutchins ve Rowe, 2012). Öte yandan literatürde spor başarılarının marka değeri üretme kapasitesinin sürdürülebilir olması için sportif performansın yeterli olmadığı da vurgulanmaktadır. Sportif başarıların ulusal spor politikaları, medya stratejileri ve kurumsal tanıtım çalışmalarıyla desteklenmesi gerekmektedir.

Küresel Rekabet Ortamında Antrenman Bilimi ve Performans Politikası

Küresel spor rekabetinin yoğunlaşması, ülkelerin sportif başarıyı sürdürülebilir biçimde elde edebilmek amacıyla antrenman bilimi ve performans politikalarını stratejik bir bütünlük içinde ele almalarına yol açmıştır. Günümüzde uluslararası spor başarıları, sporcu performansının tesadüfi gelişiminden ziyade bilimsel antrenman planlaması, performans izleme sistemleri ve kurumsal spor politikalarının eşgüdümlü biçimde yürütülmesine dayanmaktadır. Bu nedenle performans sporuna yönelik politikalar, spor bilimleri, fizyoloji, biyomekanik ve psikoloji gibi disiplinlerin katkısıyla geliştirilen bütünlükli modeller üzerinden şekillenmektedir.

Modern antrenman biliminin gelişiminde önemli katkılar sunan araştırmacılardan Yuri Verkhoshansky, yüksek performans sporunun bilimsel temeller üzerine inşa edilmesi gerektiğini savunmuş ve kuvvet ile patlayıcı güç gelişimini esas alan antrenman yaklaşımlarını sistemleştirmiştir. Verkhoshansky'nin geliştirdiği yöntemler, performans gelişiminin planlı yüklenme, toparlanma ve adaptasyon süreçlerine dayandırılması gerektiğini ortaya koyarak modern performans antrenmanının bilimsel altyapısını güçlendirmiştir (Verkhoshansky ve Siff, 2009). Benzer biçimde antrenman planlamasının sistematikleştirilmesinde öncü isimlerden biri olan Tudor Bompă, sporcu gelişiminin belirli dönemlendirme (periodization) süreçleri çerçevesinde ele alınması gerektiğini vurgulamıştır. Bompă'ya göre performans gelişimi, yıl boyunca uygulanan yüklenme ve toparlanma döngülerinin bilimsel biçimde planlanmasına bağlıdır. Bu yaklaşım, performans politikalarının yalnızca sporcu seçimiyle sınırlı olmadığını; antrenman süreçlerinin uzun vadeli performans planlamasıyla desteklenmesini gerekli kıldığını göstermektedir (Bompă ve Haff, 2009).

Günümüzde performans politikaları, sporcu gelişimini destekleyen bilimsel altyapının yanı sıra veri analitiği, performans izleme teknolojileri ve sporcu sağlığı yönetimini de içeren çok boyutlu sistemlere dönüşmüştür. Sporcu performansının düzenli biçimde analiz edilmesi, sakatlık risklerinin azaltılması ve performans sürekliliğinin sağlanması, çağdaş performans yönetimi yaklaşımlarının temel unsurları arasında yer almaktadır. Bu çerçevede elit spor sistemleri, spor bilimi laboratuvarları, performans takip sistemleri ve multidisipliner uzman ekiplerin koordinasyonu yürütülmektedir (Nimphius, Joyce ve Lewindon, 2014).

Performans politikalarının politik boyutu ise uluslararası spor rekabetinin ulusal prestij ve temsil süreçleriyle ilişkilendirilmesinden kaynaklanmaktadır. Uluslararası başarı, devletlerin küresel görünürlüğünü artıran ve ulusal imajın

güçlenmesine katkı sağlayan bir unsur olarak değerlendirildiğinden, birçok ülke spor bilimleri yatırımlarını kamu politikalarının stratejik bileşeni hâline getirmektedir. Ancak literatürde performans hedeflerinin sporcu sağlığı, etik değerler ve sürdürülebilir spor ortamlarıyla dengelenmesi gerektiği de vurgulanmaktadır (Collins ve Bailey, 2013).

Sonuç

Spor, günümüzde ülkeler arasındaki rekabetin sahaya yansıyan yüzü olmanın ötesine geçmiş, uluslararası ilişkilerde temsil, görünürlük ve etki üretme süreçlerinin önemli unsurlarından biri hâline gelmiştir. Uluslararası organizasyonlarda elde edilen başarılar, bir yandan toplumların ortak gurur alanlarını beslerken diğer yandan ülkelerin küresel ölçekte nasıl algılandığını da etkilemektedir. Bu nedenle sportif performans, günümüz dünyasında kültürel ve diplomatik etkileşimin dolaylı fakat güçlü araçlarından biri olarak değerlendirilmektedir.

Bu bölümde ele alınan yaklaşımlar, uluslararası başarıların tesadüfi gelişmelerin sonucu olmadığını, uzun vadeli spor politikaları, bilimsel antrenman süreçleri ve planlı sporcu yetiştirme sistemleriyle doğrudan ilişkili olduğunu göstermektedir. Sporcu gelişiminin erken yaşlardan itibaren desteklenmesi, antrenman süreçlerinin bilimsel yöntemlerle planlanması ve performans sistemlerinin kurumsal yapılarla güçlendirilmesi, sürdürülebilir başarı üretiminin temel koşulları arasında yer almaktadır. Böylece spor, bireysel performansın ötesinde, ulusal düzeyde planlanan bir gelişim alanına dönüşmektedir.

Mevcut bölüm kapsamında sonuç olarak; spor, günümüz küresel rekabet ortamında ülkelerin uluslararası konumlarını güçlendiren, temsil gücünü artıran ve kültürel etkileşimi destekleyen önemli bir alan olarak öne plana çıktığı ifade edilebilir. Bilimsel antrenman anlayışı ile planlı performans politikalarının bütünleşik biçimde yürütülmesi, uluslararası başarıya ulaşmanın temel koşulu olarak görülmektedir. Bu nedenle spor ve performans politikaları, çağdaş dünyada devletlerin stratejik gelişim alanlarından biri olmaya devam etmektedir.

Kaynakça

- Allison, L. (2004). *The global politics of sport: The role of global institutions in sport*. Routledge.
- Anholt, S. (2007). Implementing competitive identity. In *Competitive Identity: The New Brand Management for Nations, Cities and Regions* (pp. 87-112). London: Palgrave Macmillan UK.
- Balyi, I. ve Hamilton, A. (2004). Long-term athlete development: Trainability in childhood and adolescence. *Olympic coach*, 16(1), 4-9.
- Billings, A. C., Hardin, M. ve Brown, N. A. (2014). Defining ubiquity: Introduction to the Routledge Handbook of Sport and New Media. In *Routledge handbook of sport and new media* (pp. 1-3). Routledge.
- Bompa, T. O. ve Haff, G. G. (2009). Periodization: Theory and methodology of training.[5-th Edition]. *Champaign, IL, USA: Human Kinetics*, 75-87.
- Cha, V. D. (2008). *Beyond the final score: The politics of sport in Asia*. Columbia University Press.
- Collins, D. ve Bailey, R. (2013). ‘Scienciness’ and the allure of second-hand strategy in talent identification and development. *International Journal of Sport Policy and Politics*, 5(2), 183-191.
- Cornelissen, S. (2010). The geopolitics of global aspiration: Sport mega-events and emerging powers. *The international journal of the history of sport*, 27(16-18), 3008-3025.
- Côté, J., Baker, J. ve Abernethy, B. (2007). Practice and play in the development of sport expertise. *Handbook of sport psychology*, 3(1), 184-202.
- De Bosscher, V., De Knop, P., Van Bottenburg, M. ve Shibli, S. (2006). A conceptual framework for analysing sports policy factors leading to international sporting success. *European sport management quarterly*, 6(2), 185-215.
- Duman, S. ve Bulut, Ç. (2024). *Paris 2024 Yaz Olimpiyat Oyunlarında Yer Alan Yenilikçi Spor Branşlarından Bazılarının Değerlendirmesi*. Uluç, E. A., Uluç, S. ve Çetin, B. (edt.) 2024. Spor Bilimleri Alanında Akademik Araştırma ve Değerlendirmeler VII İçinde. Gaziantep: Özgür Yayınları.
- Ericsson, K. A., Krampe, R. T. ve Tesch-Römer, C. (1993). The role of deliberate practice in the acquisition of expert performance. *Psychological review*, 100(3), 363.
- Giulianotti, R. (2015). *Sport: A critical sociology*. John Wiley & Sons.

- Green, M. ve Houlihan, B. (2005). *Elite sport development: Policy learning and political priorities*. Routledge.
- Grix, J. ve Houlihan, B. (2014). Sports mega-events as part of a nation's soft power strategy: The cases of Germany (2006) and the UK (2012). *The British journal of politics and international relations*, 16(4), 572-596.
- Horne, J. ve Manzenreiter, W. (2006). Sports mega-events: Social scientific analyses of a global phenomenon.
- Houlihan, B. ve Green, M. (2007). Comparative elite sport development. In *Comparative elite sport development* (pp. 1-25). Routledge.
- Hutchins, B. ve Rowe, D. (2012). *Sport beyond television: The internet, digital media and the rise of networked media sport*. Routledge.
- Levermore, R. (2008). Sport: a new engine of development?. *Progress in development studies*, 8(2), 183-190.
- Murray, S. (2012). The two halves of sports-diplomacy. *Diplomacy & statecraft*, 23(3), 576-592.
- Nimphius, S., Joyce, D. ve Lewindon, D. (2014). High-performance training for sports. *High-Performance training for sports. Champaign, IL: Human Kinetics*, 185-198.
- Nye Jr, J. S. (2008). Public diplomacy and soft power. *The annals of the American academy of political and social science*, 616(1), 94-109.
- Nye, J. ve Power, S. (2004). The means to success in world politics. *New York: Public Affairs*, 193.
- Oakley, B. ve Green, M. (2001). The production of Olympic champions: International perspectives on elite sport development system. *European journal for sport management*, 8(sup1), 83-105.
- Roche, M. (2000). *Mega-events and modernity: Olympics and expos in the growth of global culture*. London: Routledge.
- Sotiriadou, K., Shilbury, D. ve Quick, S. (2008). The attraction, retention/transition, and nurturing process of sport development: Some Australian evidence. *Journal of sport management*, 22(3), 247-272.
- Tomlinson, A. ve Young, C. (Eds.). (2006). *National identity and global sports events: Culture, politics, and spectacle in the Olympics and the football World Cup*. Suny Press.
- Verhoshansky, Y. ve Siff, M. (2009). Supertraining sixth edition-Expanded version. *Ultimate Athlete Concepts*.